

RECONSTITUIREA, SALVAREA UNOR FRAGMENTE DIN IMAGINEA BRĂILEI MULTICULTURALE DE ALTĂDATĂ ȘI PROMOVAREA MOZAICULUI ETNIC ȘI A MUZEULUI BRĂILEI „CAROL I”

PRIN PROIECTE CULTURALE ȘI EDUCAȚIONALE INEDITE,
PENTRU DIFERITE CATEGORII DE PUBLIC ȚINTĂ,
DERULATE DE CENTRUL DIVERSITĂȚII CULTURALE

Camelia Hristianⁱ

Abstract

The Cultural Diversity Center of the "Carol I" Museum of Brăila reconstructs, saves, promotes fragments of the multi-ethnic image of Brăila (and Romania) of the past, starting, in particular, from family histories, organizes temporary exhibitions (opened within cultural events that also include conferences, presentations, recitals, workshops) – with objects, documents, photographs, works of art coming exclusively from private collections, from the heritage of ethnic communities or other associations and from archives from Romania, countries of origin and diaspora and runs unique cultural and educational programs, with topics that awaken nostalgia and soul-stirring. This kind of patrimonial reconstructions – history, urban realities, personalities, traditions, old jobs, the universe of family and childhood, intangible heritage, mentalities – presents a charm that

---

ⁱ șef al Serviciului Relații Publice, coordonatoarea Centrului Diversității Culturale, Muzeul Brăilei „Carol I”

manages to attract to the historical information and social categories less interested, usually, in the activities or publications of a museum. "One Greek, two Greeks, three Greeks... Braila", "Greeks, Jews, Lipovan Russians, Turks... Brăila. Reactivating the cultural memory of the city of Brăila", "Roots", "Travellers on the Danube and the Sea", "Brăila. Fragments of a story", "Where are you childhood...? Games and toys from the past", "Perpetuum Țândărică", "School years. Memories and nostalgia... Supplies, school accessories, oracles and diaries, from the period 1880 - 1980", "Heritage", "Stories around the samovar", "Goody, Sweetmeats, Lollipops, Gossip... Street vendors, confectionery and chocolate factories of yesteryear", "Where are the snows of yesteryear...? The winter holidays in the interwar period and in communism", "Children's Friend. Books and magazines for children, after 1900", "Brightness and color", "Formerly Brăila. Vintage postcards and photographs", "The story of my city", "Vintage perfume. Daily life and fashion between the years 1900 - 1950", "The symbol of flowers and plants in the beliefs, traditions and art of ethnic communities", "Tales with honey... Honey over time and in the traditions and gastronomy of ethnic communities", "At the table with... Greeks, Jews, Lipovan Russians, Turks, Bulgarians, Armenians and Aromanians. Spices and pomegranate in Mediterranean culture", "Sound and colour. Musical instruments and wear items", "Stories from yesteryear... Collections and collectors. Radios from the period 1923 - 1965", "Annunciation", "Servants of the Old Rite Church in Brăila", "Spring / winter customs and traditions of Greeks, Jews, Lipovan Russians, Turks, Bulgarians, Armenians and Aromanians", "Gold in the culture of ethnic communities. Emotional, cultural and financial value", "Stories about Brăila, music and books. Cultural trips", "My object from the museum - Campaign to attract objects related to the universe of childhood and the universe of the family" are some of the projects of the Center for Cultural Diversity (some financed by the Administratio

n of the National Cultural Fund or the City Hall of the Capital).

We are open to new partnerships: exhibitions from private collections, exhibition exchanges, presentations via Zoom and Microsoft Teams, projects about cultural diversity, educational projects. Do not hesitate to contact us!

Keywords:

Cultural diversity, educational projects, ethnic communities, private collections, partnerships

Centrul Diversității Culturale al Muzeului Brăilei „Carol I” a fost înființat în anul 2009, ca rezultat al programului cultural „Un Grec, doi Greci, trei Greci... Brăila. Reactivarea memoriei culturale a orașului Brăila. Cazul Comunității Grecești” (65 de apariții în mass media și pe portaluri în România, Grecia, Australia, Canada și Franța), derulat de Muzeul Brăilei, în parteneriat cu Consiliul Județean Brăila și Comunitatea Elenă Brăila, cu sprijinul Administrației Fondului Cultural Național și a doi sponsori din Grecia și Germania, continuat, în 2012, cu programul cultural „...Greci, Evrei, Ruși Lipoveni, Turci... Brăila. Reactivarea memoriei culturale a orașului” (53 de apariții în mass media și pe portaluri din România, Grecia, Israel), derulat de Muzeul Brăilei, în parteneriat cu Consiliul Județean Brăila, Comunitatea Elenă Brăila, Federația Comunităților Evreiești din România – Comunitatea Brăila, Fundația „Obscina” a Comunității Rușilor Lipoveni din România – filiala Brăila, Uniunea Democrată Turcă din România - filiala Brăila, cu sprijinul Administrației Fondului Cultural Național și în colaborare cu Comunitatea Armeană Brăila, Comunitatea Bulgară Brăila, Federația Comunităților Evreiești din România și Institutul Cultural Român Tel Aviv.

În primii ani de după înființare, activitatea s-a concentrat pe promovarea Muzeului Brăilei „Carol I” și Brăilei multietnice, scrierea de proiecte (au fost derulate încă patru proiecte finanțate de AFCN și Uniunea Arhitecților din România, din Fondul „Timbrul Arhitecturii”), dezvoltarea de parteneriate cu organizații din țară și din străinătate, identificarea altor personalități de origine etnică și a urmașilor unor familii etnice brăilene care trăiesc în diaspora sau în țările de origine, cercetarea și documentarea a cât mai multe surse pentru dezvoltarea bazelor de date despre comunitățile etnice, organizarea unor evenimente de amploare (conferințe, lansări de carte, spectacole cu muzică și dansuri tradiționale), cu ocazia zilelor naționale sau altor zile cu semnificație pentru etnii („Ziua Culturii Elene”, „Ziua Alfabetului, Educației și Culturii Bulgare”, „Ziua Culturii Rușilor Lipoveni”, „Ziua Marelui NU”, „Spiritul de la Canakkale – Dardanele” ș.a.), la care au participat ambasadori, consuli, membri ai corpurilor diplomatice, președinții comunităților etnice la nivel național și invitați precum Leonidas Embiricos, istoric; dr. Georgeta Filitti, istoric; Jean Chrissoveloni, om de afaceri ș.a., directorul Institutului Francez Iași, deputy CEO Piraeus Bank Romania, președintele Clubului UNESCO pentru Artă, Literatură, Științe al Greciei, președintele Asociației Repatriaților Greci din România din Atena,

profesori universitari de la Universitatea McGill din Montreal, Universitatea Thessalia, Freie Universität Berlin și Universitatea din București, președintele Companiei „SofMedica” București, directorul Editurii „Omonia” București ș.a.

Bazele de date ale Centrului Diversității Culturale sunt dezvoltate permanent, prin cercetarea etnicilor prin interviu scris și video, cercetare în arhive de familie, arhivele comunităților etnice și ale unor asociații și organizații din România, țările de origine și din diaspora, documentare în cărți despre Brăila publicate în România și în alte țări, precum și în arhive digitale ale unor muzee, universități, biblioteci, monitoare oficiale, periodice etc. Au fost identificate numeroase documente, obiecte și fotografii inedite despre Brăila, familii și personalități ale orașului și conexiuni cu istoria unor instituții, clădiri, familii din alte țări; au fost obținute donații pentru Muzeul Brăilei „Carol I” (donația Andreas Embiricos, de la istoricul Leonidas Embiricos, Atena; donația Faranga, de la Sorin Caravia, București ș.a.).

Unele rezultate au fost publicate în două volume *Un Grec, Doi Greci, Trei Greci... Brăila. Reactivarea memoriei culturale a orașului Brăila. Cazul Comunității Grecești*, editori: Camelia Hristian, Ghena Pricop, Editura „Istros” a Muzeului Brăilei, Brăila, 2009, 330 p. și ... *Greci, Evrei, Ruși lipoveni, Turci... Brăila. Reactivarea memoriei culturale a orașului*, editori: Camelia Hristian, Ghena Pricop, Evdochia Smaznov, Editura „Istros” a Muzeului Brăilei, Brăila, 2012, 460 p. (cărțile pot fi citite și on-line) – traduse, în 2014, și în limba engleză, de Oana Celia Gheorghiu și Gabriela Debita –, trei hărți virtuale cu elemente arhitecturale care prezintă contribuția culturală și istorică a celor șase comunități etnice la dezvoltarea orașului Brăila și au fost comunicate în cadrul unor sesiuni și emisiuni la Radio România, TVR și ERT Grecia. Cărțile includ studii, scurte dicționare de personalități și o sinteză a răspunsurilor la patru interviuri, foarte ample și pe alocuri incomode – mărturii despre Brăila, viața de familie, viața comunitară, care completează prin fapte, fotografiile, documente sau doar prin autentic, emoții, culoare, imaginea mozaicului etnic al orașului. Volumul *Un Grec, Doi Greci, Trei Greci... Brăila. Reactivarea memoriei culturale a orașului Brăila* figurează în catalogul colectiv al bibliotecilor și centrelor de documentare pentru învățământul superior și cercetare SUDOC - al Agenției Bibliografice de Învățământ Superior ABES al Franței și poate fi accesat on-line, precum și în lista de referințe bibliografice despre grecii din România „Hellenism in Romania”. Volumul ...*Greci, Evrei, Ruși lipoveni, Turci... Brăila. Reactivarea memoriei culturale a orașului Brăila* figurează în MULTICULT, Galeria muzeală virtuală a minorităților din România, realizată de Institutul Național al Patrimoniului. Respondenții (101 persoane – 47 în primul volum și 54 în al doilea) la interviurile scrise sunt din Brăila, Galați, București, Craiova, Grecia, Germania, Franța, Australia, Noua Zeelandă, SUA, Israel, Canada și au vârste, nivel de educație, statut social diferite. Printre respondenți se află și

urmași ai unor familii renumite, originare din Brăila – de exemplu jurnalistul Radu Portocală (Paris), strănepotul lui Miltiade Portocală, căsătorit cu fiica lui Constantin Djuvara; doamna Michaela Schileru (Toronto), descendentă a lui Eugen Schileru, eseist, critic și istoric de artă, fost director al Bibliotecii Academiei Române; doamna Irina Andreescu (SUA), descendentă a familiei Sgardelli, primar al Brăilei; artistul plastic Jana Andreescu (Galați), nepoata lui Jean Moscopol; medicul Constantin Poenaru (Brăila), descendent al familiei de industriași Lykiardopol; doamna Oreea Anninos (Atena), nepoata armatorului Anninos, primul pasager plătit pe o cursă aeriană civilă din România (în 1926); doamna Adriana Mauthner-Steriadi (Germania), fiica unei prietene a iubitei din Elveția a lui Panait Istrati, despre care a scris o carte etc.; precum și personalități ale comunităților etnice – domnul Ivan Ivlampie, decanul Facultății de Istorie din cadrul Universității „Dunărea de Jos” Galați; doamna Inginur Rustem, diplomat; doamna Mariana Vallianatou, președinta Asociației Grecilor Repatriați din România (cu sediul la Atena); familia Albert și Carina Schreiber, colecționari de artă din București etc. Volumele au fost oferite și Sanctității Sale Bartolomeu, Arhiepiscop al Constantinopolului - Noua Romă și Patriarh Ecumenic, Alteței Sale Regale, Principesa Margareta, Prințului Nicolae al României, ambasadorilor Greciei, Israelului, Armeniei, consulilor Rusiei, Turciei etc. O notă din cartea *A Modern History of European Cities: 1815 to the Present*, de Rosemary Wakeman, apărută la Bloomsbury Academic la Londra și New York, în 2020, la p. 329 – „See in particular the wonderful publication on Brăila’s multiethnic community, Camelia Hristian et al., *Greeks, Jews, Turks... Brăila* (Brăila: Museum of Brăila and Istros Publishing, 2014)” – este o mărturie a faptului că Brăila multiethnică, Muzeul Brăilei „Carol I” și Editura „Istros” sunt cunoscute și apreciate peste hotare. Rosemary Wakeman este profesor de istorie și director al Programului de Studii Urbane la Fordham University, New York. Cărțile au primit numeroase mesaje de apreciere, iar Centrul Diversității Culturale a avut și are un număr consistent de vizitatori și participanți la evenimente și activități. Prezentarea trecutului orașului pornind de la mărturii, de la povești de familie, de la colecții de familie, prezintă un farmec care reușește să atragă către informația istorică și categorii sociale mai puțin interesate, în mod obișnuit, de activitățile sau de publicațiile unui muzeu. Acest gen de reconstituiri patrimoniale reușește să reducă bariera incomodă, pentru orice instituție culturală, dintre publicul intelectual și publicul cu educație medie.

Centrul Diversității Culturale organizează, periodic, expoziții temporare (vernisate în cadrul unor evenimente culturale care includ, în unele cazuri și conferințe, prezentări, recitaluri) – cu obiecte, documente, fotografii, lucrări de artă provenind exclusiv din colecții private, din patrimoniul comunităților etnice și al altor asociații – prin care promovează în special fragmente din imaginea Brăilei și

României multietnice de altădată (istorie, realități urbane, personalități, tradiții, meserii, universul familiei și al copilăriei, patrimoniul imaterial, elemente de atmosferă, mentalități ș.a.).

Fiecare expoziție este gândită astfel încât să fie atractivă pentru toate segmentele de public și este animată de programe culturale și educaționale cu caracter permanent: „Povestea orașului meu” – prezentări (uneori on-line) pentru instituții de învățământ și asociații; „Povești despre Brăila, muzică și cărți. Călătorii culturale” – prelegeri, prezentări (uneori on-line) și ateliere pentru copii, tineri, adulți, familii, seniori; „Muzică și cărți” – consultarea, gratuită, a cărților și periodicelor apărute la Editura „Istros” a Muzeului Brăilei „Carol I” și la alte edituri și audiții (muzică baroc, clasică, jazz, tangouri din perioada interbelică, klezmer ș.a.) din colecția noastră de „bijuterii muzicale”; „Atelierele vacanței” – pentru toate categoriile de vârstă; „Brăila. Muzeul de pe stradă. Povești de altădată” – vizită în expoziții și tururi tematice în Centrul Istoric, pentru toate categoriile de vârstă.

Prelegerile și prezentările sunt atent documentate, originale, interdisciplinare, „colorate” cu fotografii de epocă, citate (uneori vesele), scurte audiții, imagini video, jocuri, elemente de scenografie și invitați surpriză, adaptate pentru vârsta participanților și însoțite, deseori – în funcție de tematica expoziției, de sărbătorile din perioada respectivă, de tradițiile comunității etnice reprezentate – de ateliere coordonate de artiști plastici și meșteri membri ai comunităților etnice (voluntari): desen; acuarelă; pictură pe pânză; artă decorativă pe pânză, ceramică, lemn, evantaie; personaje din desene animate modelate în lut sau plastilină; confecționare măștișoare din deșeuri lemnoase de mici dimensiuni, ceramică, pictate, cu lavandă (și prezentare „Povești despre obiceiuri și tradiții la început de primăvară, la români, bulgari, greci, ruși lipoveni, armeni, evrei, turci, aromâni”, cu evidențierea asemănărilor și deosebirilor între obiceiuri); măști de Carnaval; icoane și ouă încondeiate din deșeuri lemnoase; decorare lumânări grecești pentru Noaptea de Înviere; confecționare și înălțare zmee în Lunea Curată (obicei grecesc); decorațiuni din marțipan pentru Sărbătorile Pascale; handmade din sticlă; confecționare păpuși; colaj textil; confecționare noduri marinărești; împletire pois lipovenesc; realizare globuri și alte decorațiuni pentru Bradul de Crăciun (și prezentare „Povești despre obiceiuri și tradiții de iarnă, la români, bulgari, greci, ruși lipoveni, armeni, evrei, turci, aromâni”); caligrafie; bune maniere; inițiere în gastronomia comunităților etnice; șah; puzzle; demonstrații de radiofonie; lectură – poveștile Reginei Maria, lectură din reviste de epocă; lectură – povești ale comunităților etnice; lectură în engleză, franceză, greacă; inițiere în dans grecesc, lindy hop, tango ș.a.

Expozițiile temporare organizate de Centrul Diversității Culturale, alături de comunitățile etnice, poartă o puternică încărcătură emoțională și multe dintre cele vernisate până acum au inclus, în vitrine, obiecte care nu fuseseră expuse niciodată: Artă plastică și fotografie, semnate de artiștii plastici Elena Salomeea Kaloxilos, Marilena Ioanid, Marius Teodorescu, Hugo Mărăcineanu, Adriana Steriopol, Marius Papadopol – cu ocazia Zilei Naționale a Greciei. Organizatori: Muzeul Brăilei „Carol I” – Centrul Diversității Culturale și Comunitatea Elenă Brăila. (26 martie - 10 iunie 2016); Pictură, lucrări realizate la Cercul de pictură al Comunității Elene Brăila, coordonat de prof. Elena Salomeea Kaloxilos, artist plastic | Cărți publicate în proiectele finanțate derulate – cu ocazia Zilei Muzeului Brăilei „Carol I”. Organizatori: Muzeul Brăilei „Carol I” – Centrul Diversității Culturale și Comunitatea Elenă Brăila. (23 august - 24 noiembrie 2016); „Costume tradiționale grecești”. Pictură, lucrări realizate la Cercul de Pictură al Comunității Elene Brăila | Cărți și albume apărute la Editura Istoria Artei din București. Organizatori: Muzeul Brăilei „Carol I” - Centrul Diversității Culturale, Comunitatea Elenă Brăila, Asociația și Editura Istoria Artei București și Imobiliara Chrissoveloni București. (26 noiembrie - 4 decembrie 2016); Artă plastică semnată de Jana Andreescu, Gabriela Georgescu, Marilena Ioanid, Elena Salomeea Kaloxilos, Dennis Teodorescu, Marius Teodorescu (pictori de origine greacă din Brăila și Galați) | Obiecte din colecțiile unor familii membre ale Comunității Elene Brăila | Lumânări grecești pentru Noaptea de Înviere, decorate la Cercul de Pictură al Comunității Elene Brăila. Organizatori: Muzeul Brăilei „Carol I” – Centrul Diversității Culturale și Comunitatea Elenă Brăila. (26 martie - 24 mai 2017); „Costume tradiționale bulgărești”, desene semnate de prof. Anastasia Andriev - Radulov | Pictură, sculptură și icoane, semnate de artistul plastic Radu Pencea | Obiecte din colecțiile unor familii membre. Organizatori: Muzeul Brăilei „Carol I” – Centrul Diversității Culturale și Asociația „Hristo Botev” a Bulgarilor din Brăila. (27 mai - iulie 2017); Artă plastică semnată de Paul Petrov, Ana Siso, Cristian Urse | Obiecte din colecțiile Comunității Rușilor Lipoveni Brăila | Cărți și periodice. Organizatori: Muzeul Brăilei „Carol I” – Centrul Diversității Culturale, Comunitatea Rușilor Lipoveni Brăila. (13 august - 24 septembrie 2017); „Pasiuni”. Machete de utilaje pentru construcții și transport din colecția ing. Marius - Lucian Gănescu | Fotoexpoziție: „Brăila grecească”. Organizatori: Muzeul Brăilei „Carol I” – Centrul Diversității Culturale și Comunitatea Elenă Brăila. (28 octombrie - 30 noiembrie 2017) ; „Fragmente de poveste”. Artă plastică semnată de Iulia Livia Tsamuris și Traian Tsamuris (pictori din Brașov și Brăila). Organizatori: Muzeul Brăilei „Carol I” – Centrul Diversității Culturale și Comunitatea Elenă Brăila. (24 martie - mai 2018); „Povești în jurul samovarului”. Samovare din sec. XIX – XX, din colecția George - Gabriel Chendea (Piatra Neamț), provenind din atelierele celebre Batașev, Voronțov, Șemarin, Vanukin, Gutkovoii ș.a. din Rusia țaristă – cele mai multe

din regiunea Tula, dar și din Moscova –, precum și din Polonia, respectiv din Cracovia și Varșovia | Baticuri cu broderie manuală și accesorii din colecția Comunității Rușilor Lipoveni Brăila | Pictură semnată de Paul Petrov, artist plastic. Organizatori: Muzeul Brăilei „Carol I” - Centrul Diversității Culturale, Comunitatea Rușilor Lipoveni Brăila. (11 august 2018 - octombrie 2018); „Călători pe Dunăre și mare”. Pictură semnată de Karl Robert Perko (Mangalia), artist plastic, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Europa și din Rheinland - Pfalz | Obiecte marinărești, hărți, cărți, documente din colecțiile unor membri ai Comunității Elene Brăila | Fotoexpoziție despre istoria navigației, cu imagini din arhive și muzee din Grecia | Navomodele din colecția Palatului Copiilor Brăila | Obiecte marinărești din colecția Flotilei Fluviale „Mihail Kogălniceanu” Brăila | Panoplii, accesorii și noduri marinărești, realizate de Costel Mândroi. Organizatori: Muzeul Brăilei „Carol I” - Centrul Diversității Culturale și Comunitatea Elenă Brăila, în colaborare cu Flotila Fluvială „Mihail Kogălniceanu” Brăila și Palatul Copiilor Brăila. (28 octombrie 2018 - 30 noiembrie 2018); Ziua Culturii Bulgare, cu ocazia Zilei Naționale a Bulgariei. Obiecte de la familii membre ale Asociației „Hristo Botev” a Bulgarilor din Brăila | Cărți | Pictură semnată de Nela Constantinescu, artist plastic | Grafică - Radu Steliana | Fotografie - Daniela Suhorucov | Jurnal de călătorie în Bulgaria | Fotoexpoziție „Bulgarii din Brăila”. Organizatori: Muzeul Brăilei „Carol I” – Centrul Diversității Culturale și Asociația „Hristo Botev” a Bulgarilor din Brăila. (25 februarie - 18 martie 2019); „Rădăcini” – de Ziua Culturii Elene, organizată cu ocazia Zilei Naționale a Greciei. Pictură, desen, tapiserie semnate de artiștii plastici Jana Andreescu, Marilena Ioanid, Elena Salomeea Kaloxilos Moraru, Dennis Teodorescu, Marius Teodorescu | Obiecte de la familii și din colecțiile Comunității Elene Brăila | Handmade | Fotoexpoziție. Organizatori: Muzeul Brăilei „Carol I” – Centrul Diversității Culturale și Comunitatea Elenă Brăila. (24 martie - august 2019); „Strălucire și culoare”. Pictură, semnată de Filip Ivli Timofei, artist plastic din Sarichioi, jud. Tulcea, stabilit la Londra | Kokoshnik și obiecte de port ale rușilor lipoveni, realizate de Valentina Koker, meșter popular din Jurilovca, jud. Tulcea | Obiecte din colecția Comunității Rușilor Lipoveni Brăila și de la familia Evdochia și Vladimir Smaznov | Fotoexpoziție. Organizatori: Muzeul Brăilei „Carol I” – Centrul Diversității Culturale, Comunitatea Rușilor Lipoveni Brăila. (29 septembrie - octombrie 2019); „Rădăcini elene / Ελληνικες Ρίζες”. Pictură, Tapiserie semnate de artiștii plastici Gheorghe Andreescu, Jana Andreescu, Marilena Ioanid, Elena Salomeea Kaloxilos Moraru, Dennis Teodorescu, Marius Teodorescu | Icoane, Carte Veche, Obiecte din colecțiile Comunității Elene Brăila și de la familii membre | Păpuși dăruite de Ioana Istrate, în cadrul campaniei „Obiectul Meu de la Muzeu” | Handmade. Organizatori: Muzeul Brăilei „Carol I” – Centrul Diversității Culturale și Comunitatea Elenă Brăila. (26 martie - 25 mai 2022); „Slujitorii Bisericii de Rit Vechi din Brăila”. Cărți și obiecte de cult din sec.

XVIII - XIX, de la familiile foștilor slujitori ai bisericii: Andreiov - Abronov, Andriev, Artamon, Chirilov - Vasiliev, Luchian - Filip, Grigore, Ivan, Izotov - Luchian, Leonte - Ștefan, Oprea. Organizatori: Muzeul Brăilei „Carol I” – Centrul Diversității Culturale, Comunitatea Rușilor Lipoveni Brăila și Comunitatea Rușilor Lipoveni din România. (27 - 29 mai 2022); „Sunet și culoare”. Obiecte de port tradițional realizate de Valentina Grigore, meșter popular - Katiușa Design, Jurilovca | Obiecte și instrumente muzicale din colecțiile Comunității Rușilor Lipoveni Brăila și de la familii membre – în cadrul Zilelor Municipiului Brăila. Organizatori: Muzeul Brăilei „Carol I” – Centrul Diversității Culturale, Comunitatea Rușilor Lipoveni Brăila și Katiușa Design Jurilovca. (11 august 2022) ; „Buna Vestire” / Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, cu ocazia Zilei Naționale a Greciei, Icoane și Obiecte Liturgice din secolul al XIX-lea – din colecțiile Bisericii Buna Vestire „Greacă” Brăila | Icoane, Pictură, Tapiserie, Fotografie semnate de artiștii plastici (din Brăila, Brașov, București și Galați) Jana Andreescu, Gheorghe Andreescu, Irina Ariton, Marilena Ioanid, Irina Ionescu Berechet, Cristina Aurelia Ionescu Berechet, Elena Salomeea Kaloxilos Moraru, Gheorghe Mosorescu, Iulia Pastorcici, Dennis Teodorescu, Marius Teodorescu, Traian Tsamuris | Obiecte din colecțiile Comunității Elene Brăila | Handmade. (25 martie - 19 mai 2023); „Cromatic” – cu ocazia evenimentului Ziua Educației, Culturii Bulgare și Alfabetului Chirilic. Pictură, Acuarele, Icoane pe Sticlă și Lemn semnate de artistul plastic Nela Constantinescu | Obiecte din colecțiile Asociației „Hristo Botev” a Bulgarilor din Brăila. (27 mai - 14 septembrie 2023). Pentru fiecare expoziție au fost concepute prezentări foarte documentate. Participanții la vernisaje și vizitatorii au avut ocazia să afle informații inedite despre istoria comunităților etnice, istoria unor clădiri, familii și personalități, semnificația și originea unor obiecte de port tradițional, obiceiuri și tradiții de peste an ale etniilor, conexiuni între istoria navigației grecești și Brăila și alte orașe port, istoria unor instrumente muzicale, alte elemente culturale specifice etc.

Cu ocazia împlinirii a 200 de ani de la Revoluția greacă, în fața Muzeului Brăilei „Carol I” – Centrul Diversității Culturale a fost expusă expoziția itinerantă „Personalități grecești care au jucat un rol în istoria românilor, din antichitate până în zilele noastre”. Organizată de Uniunea Elenă din România sub egida Ambasadei Greciei la București, la inițiativa Asociației Culturale a Grecilor din România „NOSTOS”, expoziția itinerantă a făcut parte dintr-o amplă suită de manifestări menite să celebreze împlinirea a 200 de ani de la Revoluția greacă, eveniment care a avut ca finalitate crearea și recunoașterea statului grec independent modern. La realizarea expoziției au colaborat: Uniunea Elenă din România, Camera de Comerț Bilaterală Eleno-Română, Departamentul de Studii Neoeleene al Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, Fundația Culturală Greacă, Școala Greacă din București „Atena”, Asociația Prietenilor Bisericii Elene din București,

---

Asociația Culturală „Arcadia”, Asociația Culturală „Protagoras” și Biroul Organizației Elene pentru Turism. Expoziție realizată cu sprijinul: Alpha Bank, VISTA Bank, Black Sea Suppliers. Parteneri: Uniunea Elenă din România, Comunitatea Elenă Brăila, Primăria Municipiului Brăila, Consiliul Județean Brăila, Teatrul „Maria Filotti” Brăila și Muzeul Brăilei „Carol I” – Centrul Diversității Culturale. (10 decembrie 2021 - 10 ianuarie 2022)

În afară de expozițiile organizate cu comunitățile etnice, Centrul Diversității Culturale a organizat și expoziții temporare, în colaborare cu colecționari din țară, având ca temă universul copilăriei și universul familiei, cu foarte mare succes de public (grupuri de copii și tineri, adulți, seniori, familii). Foarte iubite au fost expozițiile cu obiecte din colecțiile Asociației Muzeul Jucăriilor București și din colecția ing. Cristian Dumitru și Mihail Dumitru (București): „Unde ești copilărie?”. Jucării din perioada 1800 - 1980 și fotoexpoziție – fotografii de epocă și din perioada comunistă cu familii, copii și jucării, cărți poștale și reclame cu magazine de jucării de altădată (6 decembrie 2016 - 20 martie 2017); „Ani de școală... Amintiri și nostalgii...”. Rechizite, accesorii școlare, oracole și jurnale, din perioada 1880-1980 și fotoexpoziție – cărți poștale cu primele școli și licee din Brăila, clase de elevi din diferite școli din țară, detalii cu texte caligrafiate și elemente grafice ce însoțesc textele în jurnale de la sfârșitul sec. XIX - începutul sec. XX; vizitatorii au avut ocazia să își scrie impresiile cu toc și cerneală (8 decembrie 2017 - 28 februarie 2018); „Zaharicale, Coféturi, Dulcegării, Taifas” – colecție inedită de cutii de bomboane din perioada 1900 – 1980 și fotoexpoziție – imagini cu negustori ambulanți, cofetării de altădată, primele fabrici de ciocolată și reclame de epocă (18 mai 2018 - august 2018); „Unde sunt zăpezile de altădată...?”. Obiecte din perioada 1900 - 1980 și fotoexpoziție – imagini legate de iernile de odinioară, începuturile sporturilor de iarnă în România, fotografii de epocă legate de sărbători, scrisori pentru Moș Crăciun din perioada interbelică din publicația „Realitatea ilustrată”; Moș Crăciun și Moș Gerilă; brăduțul a fost împodobit cu ornamente realizate la ateliere (10 decembrie 2018 - februarie 2019); „Parfum de epocă. Viață cotidiană între anii 1900 - 1950”. Obiecte legate de universul familiei și confortul casei, truse de voiaj, obiecte de îngrijire personală și cosmetice de la începutul secolului și fotoexpoziție – cărți poștale cu magazine de mode și pălării, fotografii de epocă cu familii, interioarele caselor unor personalități ale Brăilei de la începutul sec. XX, reclame de epocă, fotografii realizate în ateliere fotografice cu miss Brăila în perioada interbelică (o doamnă prezentă la vernisaj) (26 octombrie 2019 - 20 martie 2020); „AMICUL COPIILOR. Incursiune în istoria literaturii pentru copii și a benzii desenate românești (de la 1878 până în zilele noastre)”. Cărți, reviste pentru copii și jucării și benzi desenate românești și ilustrații de carte pentru copii cu semnături celebre –

momente de referință în evoluția benzilor desenate românești – , precum Constantin Jiquidi, Ion Bărbulescu (B'Arg), Ary Murnu (Aristomene Murnu Gheorghides), Pascal Rădulescu, Aurel Petrescu, Nicolae Constantin Batzaria, Geo, Marin Iorda (Marin Iordache), Gheorghe Stoian, Neagu Rădulescu, Livia Rusz, Lucia Olteanu, Octav-Pancu Iași, Puiu Manu, Alexandru Ciubotariu (Pisica Pătrată) (28 mai 2020 - martie 2022). În cinci dintre aceste expoziții, obiectele expuse (și fotoexpoziția) au fost inedite. De la Brăila au fost, ulterior, itinerate la multe muzee din țară. Fotoexpozițiile, etichetele și prezentările au inclus și informații despre Brăila multietnică de altădată; s-au folosit elemente de atmosferă, citate din „Realitatea ilustrată” și alte reviste de epocă, texte savuroase din scrierile lui I. L. Caragiale, Ionel Teodoreanu, Mihai Berechet ș.a. Dacă cei mici au privit exponatele cu curiozitate, adulții și seniorii au fost foarte emoționați să revadă „prieteni” dragi din copilărie.

În aceeași categorie intră și expozițiile temporare „Colecții și colecționari. Radiouri din perioada 1925 - 1965. Colecția ing. Nicușor Popocă” (I), completată cu o fotoexpoziție despre istoria radioului, cu reclame de epocă, rubrici celebre, contribuția unor personalități – multe dintre ele brăilene și cu origini etnice – la evoluția Radio România (o frumoasă prezentare a acestei expoziții (25 minute), poate fi urmărită la TVR 1, în emisiunea „Europolis” din 14 aprilie 2023 (poate fi accesată on-line, începând cu minutul 55, cu un click pe link-ul: <https://www.facebook.com/AlteMinoritati/videos/464117399203065>) (11 august 2022 - 20 martie 2023) și „Povești de altădată... Colecții și colecționari. Radiouri din perioada 1923 - 1965. Colecția ing. Nicușor Popocă (II), completată cu fotografii de epocă din perioada interbelică, de la Asociația Muzeul Jucărilor București - Colecția ing. Cristian Dumitru și Mihail Dumitru - și din arhiva Centrului Diversității Culturale. Pe toată durata expoziției sunt susținute prelegeri și prezentări – la care pot participa copii, tineri, adulți, seniori, familii – „colorate” cu multe trimiteri la România și Brăila multietnică de altădată (și audiții) despre: Istoria radioului; Emisiuni, voci celebre și personalități brăilene la Radio România; Jocuri și jucării de altădată; Școala, Viața de familie, Loisir, Mode, Sărbători de iarnă în perioada interbelică și în comunism; Cărți și reviste pentru copii, după 1900. (16 septembrie 2023 - 21 martie 2024)

Expoziția eveniment „Perpetuum Țândărică” a transformat spațiul expozițional într-o căsuță de povești. A fost una dintre cele mai vizitate expoziții (grupuri de copii și tineri, familii), pe care am animat-o cu relatări despre autori, personaje și întâmplări din povești. Organizatori: Primăria Capitalei, Teatrul de Animație Țândărică București și Muzeul Brăilei „Carol I” - Centrul Diversității Culturale. (3 octombrie - 24 octombrie 2017)

În afară de expoziții, am organizat mini-expoziții, unele cu obiecte realizate de participanții la atelierelor noastre, ca o răsplată a efortului lor, dar și de la atelierelor din cadrul unor proiecte derulate de partenerii noștri, în special instituții de învățământ și asociații: „Înșerii Albaștri” – în cadrul proiectului Erasmus (DIS)ARTISAN, derulat de Asociația ART-TERAPIE.CES.AU, alături de parteneri din Anglia, Italia, Portugalia, România, Turcia; „Întâlnire cu Sara”. Pictură | Semne de carte | Ornamente confecționate de Sara Leu, o fetiță talentată care pictează și cântă la multe instrumente muzicale; „Peisaje și povești de iarnă”. Desene și Acuarele ale unor elevi de la Liceul de Arte „Hariclea Darclée” Brăila, coordonați de prof. Marilena Ioanid, artist plastic; lucrările participanților la Concursul Școlar Județean „Plastilina jucăușă”, ediția a IV-a, organizat de Liceul de Arte „Hariclea Darclée” Brăila; „Personalități grecești ale lumii antice”, lucrări în tehnică mixtă – desen, date istorice și cugetări ale unor elevi de la Școala Gimnazială Movila Miresii și Școala Gimnazială „Anton Pann” din Brăila, sub coordonarea prof. Elena Salomeea Kaloxilos Moraru, artist plastic – de Ziua Marelui „Nu”, precum și cu Cărți apărute la Editura „Istros” și albume de artă, cărți și periodice ale minorităților etnice din biblioteca Centrului Diversității Culturale (dezvoltată prin donații și schimburi de carte cu alte edituri, muzee, universități, asociații).

Acordăm o atenție deosebită partenerilor noștri, participăm (uneori cu comunicare) la evenimente organizate de comunitățile etnice în Brăila, București, Dobrogea (Ziua Eroilor la Cimitirul Evreiesc, Ziua Eroului Turc, Maslenița, Vizită de documentare la Biserici de Rit Vechi din țară, Slujbă la Biserica Armeană, Zilele Brăilei ș.a.), ne implicăm în campanii umanitare derulate de Comunitatea Elenă Brăila („Sprijin pentru Grecia”) și Comunitatea Rușilor Lipoveni („Nu dona doar o dată! Donează mereu și fii salvator de vieți!”), găzduim în spațiile Muzeului Brăilei „Carol I” evenimente organizate de comunitățile etnice naționale, asigurăm ghidaje în Centrul Istoric și pe vapor în cazul unor grupuri, cercetători, jurnaliști sau delegații, la solicitarea partenerilor din țară, sau pentru oaspeți ai comunităților etnice (Pelerinaj la Izvorul Tămădurii la Biserica Buna Vestire „Greacă”, Concursul Național „Dialog cu timpul și lumea”, ediția a XV-a, organizat de Uniunea Elenă din România, în parteneriat cu Ministerul Educației ș.a.); organizăm, alături de școli și diferite asociații, proiecte culturale și educaționale; organizăm, alături de operatori economici, evenimente, respectiv expoziții cu vânzare – Produse apicole „Honey Loriană”; Lavandă Bio Brăila; Machete de nave fluviale, panoplii, accesorii marinărești, accesorii de punte, mijloace de salvare; „Poșta română, 160 de ani. Fabrica de timbre, 150 ani”, însoțite de atelierelor și prezentări „Povești cu miere. Mierea de-a lungul timpului și în tradițiile și gastronomia comunităților etnice”, „La masă cu... grecii, evreii, rușii lipoveni, turcii, bulgarii, armenii și aromânii. Condimentele și rodia în cultura mediteraneană”, „Povești cu lavandă”, „Povești marinărești” („Din viața marinarilor

militari de la fluviu”, cu reprezentanți ai Flotei Fluviale „Mihail Kogălniceanu” Brăila; „Navomodelismul, mai mult decât o pasiune”, cu Mihail Țarălungă, maistru instructor de navomodele; „Amintiri... O viață trăită pe Dunăre, în marina comercială”, cu Mihai Feraru, comandant, membru al Comunității Elene Brăila), „Istoria cărților poștale” ș.a. La Centrul Diversității Culturale au loc, săptămânal, ateliere de șah și găzduim, în fiecare an, la Muzeul Brăilei „Carol I”, câteva turnee internaționale de șah care ne aduc foarte mulți vizitatori din țară (jucători, părinți, antrenori, președinți ai cluburilor de șah din țară). Anul acesta am inițiat Proiectul cultural pentru sprijinirea refugiaților ucraineni. Curs de limba română și „Povești despre Brăila” (4 întâlniri săptămânale pentru copii și adulți). Fotografiam și filmăm toate aceste evenimente și ne promovăm partenerii, pe rețelele noastre sociale, în presa scrisă și în emisiuni la TVR.

Toți partenerii noștri participă, în fiecare an, la evenimentul special „Noaptea Muzeelor”, care a atras, în ultimii ani, un număr record de vizitatori la Muzeul Brăilei „Carol I” – un procent foarte mare din aceștia la Centrul Diversității Culturale (în anul 2022: 4008; în anul 2023: 4610), unde programul este extrem de bogat și variat. Alături de expoziția principală organizăm - împreună cu toate comunitățile etnice - mini-expoziții și prezentări (pornind de la o temă diferită în fiecare an, pe care o propunem), alături de audiții muzicale și elemente de atmosferă, pornind de la tradiții specifice mozaicului cultural brăilean. În 2022: Expoziția temporară „Rădăcini elene” și Mini-expoziții și prezentări sub genericul „Povești despre Brăila de altădată” · „Meșteșuguri rrome”. Obiecte din colecțiile Comunității Rromilor Brăila | Audiție: Johnny Răducanu · „Cetatea și hrubele Brăilei”. Obiecte din colecțiile Comunității Turce Brăila | Audiție: Jordi Savall și Dimitrie Cantemir, „Le livre de la musique et de la science” · „Colonia bulgară de la Brăila. Popas la Hotel Sankt Petersburg și Hanul Ciapâr”. Obiecte din colecțiile Asociației „Hristo Botev” a Bulgarilor din Brăila | Lucrări de pictură și icoane semnate Nela Constantinescu, artist plastic · „În Pisc, acasă la rușii lipoveni”. Obiecte din colecțiile Comunității Rușilor Lipoveni Brăila și de la Alexe Condrat – pescar, prof. Ana Oprea - sbornice, Mariana Parfenie - meșter popular | Lucrări de pictură semnate Paul Petrov, artist plastic · „La pas pe Regala și ulița evreiască”. Obiecte din colecțiile Comunității Evreilor Brăila. Teatru – Mihail Sebastian · „Brăila de altădată în cărți poștale și fotografii de epocă” din colecția Valerică Butoi · „Armânii din Brăila”. Fotoexpoziție · „Popas în mahalaua armenească”. Fotoexpoziție. În 2023: Expoziția temporară „Buna Vestire” și Mini-expoziții sub genericul „Povești despre Brăila, muzică și cărți. Călătorii culturale”: „Valori culturale ale Comunității Rrome Brăila” | „Muzeul virtual al culturii rrome” | „Meșteșuguri rrome”. Lucrări de pictură ale elevilor de la Școala Gimnazială „Anton Pann”, coordonator: prof. Elena Salomeea Kaloxilos Moraru, artist plastic | „Simbolul florilor în arta și cultura turcă”. Obiecte din colecțiile Comunității Turce Brăila | Audiție: muzica lui Grigore Kiazim. | „Plantele în credințele și tradițiile rușilor lipoveni”. Obiecte

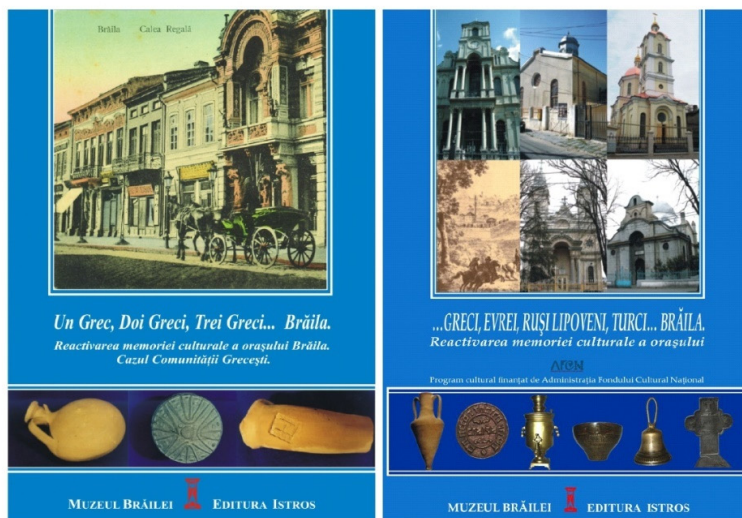
din colecțiile Comunității Rușilor Lipoveni Brăila și lucrări de pictură semnate Paul Petrov, artist plastic | Audiție Ansamblul „Tihi Dunai” | „Trandafirul bulgăresc”. Lucrări de pictură și icoane semnate Nela Constantinescu, artist plastic. | Istoria cărților poștale. „Brăila de altădată în cărți poștale și fotografii de epocă”. Întâlnire cu Valerică Butoi, colecționar | Întâlnire cu ing. Nicușor Popoacă, colecționar și demonstrație cu radiouri | „Tradiții grecești” | Recital de muzică din perioada Renașterii | „Tradiții evreiești” | Audiție muzică klezmer | „Povești cu miere. Mierea de-a lungul timpului și în tradițiile și gastronomia comunităților etnice” | „Povești cu Lavandă. Istoria și lumea lavandei” | „Za’atar mix. Condimentele și rodia în cultura mediteraneană” | „La masă cu armenii” | „Povești armânești”. În fața Centrului Diversității Culturale. „A fost odată Cetatea Brăilei... Negustori ambulănți, bragă, zaharicale” · Mini-expoziție și atelier de decorațiuni în marțipan. Stand Cofetărie. Cafea la nisip. Dulcețuri · Mini-expoziție și atelier de noduri marinărești · Atelier de decorațiuni florale și stand · Prezentare produse apicole și stand · Meșteri populari. Programe artistice : · Recital de dansuri rome · Concurs de Șah pe echipe de clotz · Recital de muzică rusească · Recital de muzică bulgărească · Moment artistic susținut de refugiații ucraineni. · Cazacii. Prezentare de costume și obiecte de colecție. · Dansuri grecești · Cântece de tavernă. · Dansuri tradiționale evreiești · Tango · Café Concert, șlagăre de altădată și cântece de la Cenaclul „Flacăra” · Demonstrație de dansuri latino americane.

În anul 2022, am inițiat programul „Obiectul meu de la muzeu” - Campanie de atragere de obiecte legate de universul copilăriei și universul familiei, datorate de brăileni. Deja au fost primite diferite obiecte (cărți pentru copii, inclusiv apărute la Editura Librăriei „Socec & Co”, care a funcționat între anii 1870 – 1948; câteva cutii de bomboane - una dintre ele „Suchard”, de la Cofetăria Capșa, din anii '60; alta de la „Dezrobirea”, din 1959 ș.a. ; o frumoasă și foarte bogată colecție de felicitări pentru diferite sărbători, din perioada interbelică și din anii comunismului; discuri de vinil cu povești și muzică; jucării; păpuși; manuale, decorațiuni de Crăciun ș.a.), care sunt conservate. Câteva dintre obiecte au fost și expuse. Anul acesta, cu ocazia Zilei Marelui „NU”, Comunitatea Elenă Brăila ne-a dăruit un seif londonez tip Ratner, de la 1893, care trebuie restaurat, înainte de expunere.

Afișe, fotografiile și imagini video de la evenimentele organizate de Centrul Diversității Culturale, precum și cărțile on-line pot fi vizualizate pe website-ul Muzeului Brăilei „Carol I” (<https://www.muzeulbrailei.ro/centrul-diversitatii-culturale/misiune-evenimente-si-proiecte-culturale/>) și pe Facebook (<https://www.facebook.com/MuzeulBraileiCaroll/>).

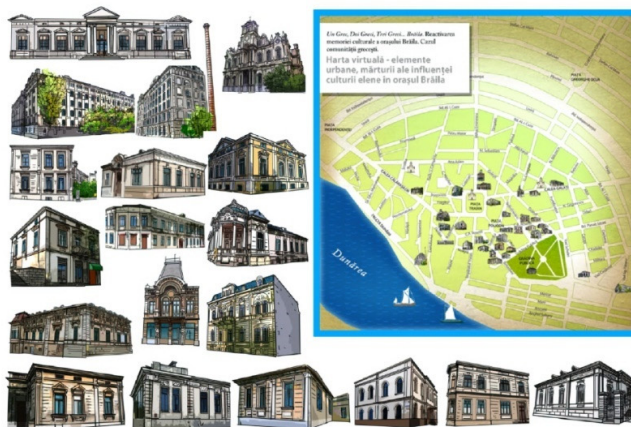
Suntem interesați să încheiem noi parteneriate pentru: găzduirea unor expoziții de la alte muzee, asociații, colecționari, universități; organizarea de

expoziții cu obiecte de la colecționari din țară; schimburi expoziționale cu muzee, comunități etnice și asociații din țară; conceperea (în colaborare) unor expoziții și fotoexpoziții itinerante – cu tematică legată de mozaicul etnic românesc (istorie, realități urbane, personalități, tradiții, meserii, patrimoniul imaterial, elemente de atmosferă, mentalități ș.a.), universul familiei și al copilăriei – ; colaborarea în proiecte despre diversitatea culturală și proiecte educaționale naționale; susținerea de prezentări cu diferite teme, prin Zoom și Microsoft Teams.

„Un Grec, Doi Greci, Trei Greci... Brăila. Reactivarea memoriei culturale a orașului Brăila. Căzul Comunității Grecești”, editori: Camelia Hristian, Ghena Pricop, Editura „Istros” a Muzeului Brăilei, Brăila, 2009, 330 p. (https://www.muzeulbrailiei.ro/images/docs/Volum_Greci.pdf)

„... Greci, Evrei, Ruși lipoveni, Turci... Brăila. Reactivarea memoriei culturale a orașului”, editori: Camelia Hristian, Ghena Pricop, Evdochia Smaznov, Editura „Istros” a Muzeului Brăilei, Brăila, 2012, 460 p. (https://www.muzeulbrailiei.ro/images/docs/Volumul_Greci_Evrei_RusiLipoveni_Turci_Braila.pdf)

<https://www.muzeulbrailiei.ro/centrul-diversitatii-culturale/misiune-evenimente-si-proiecte-culturale/>

Reconstituirea, salvarea unor fragmente din imaginea Brăilei multiculturale de altădată și promovarea mozaicului etnic și a Muzeului Brăilei „Carol I”

Reconstituirea, salvarea unor fragmente din imaginea Brăilei multiculturale de altădată și promovarea mozaicului etnic și a Muzeului Brăilei „Carol I”

